

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VALPY, FIONA

Cerul de sub noi / Fiona Valpy ; trad. din lb. engleză și note:

Justina Bandol. - București : Bookzone, 2025

ISBN 978-630-305-529-9

I. Bandol, Justina (trad.)

821.111

Fiona Valpy

Cerul de sub noi

*Traducere din limba engleză și note
de Justina Bandol*

Redactor: **Roxana Samoilescu**
Grafician copertă: **Dacian Neagu**
Tehnoredactor: **Anca Marisac**

THE SKY BENEATH US

Text copyright © 2024 by Fiona Valpy
All rights reserved.

© Bookzone 2025, pentru prezenta ediție
Toate drepturile rezervate pentru limba română.
Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată
sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: 031-433.50.68

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

Bookzone
BUCUREȘTI, 2025

Daisy - martie 2020

Mă năpustesc pe ușa toaletei, speriiind o femeie înfășurată într-o burka neagră, care se spală insistent pe mâini urmând cu grijă instrucțiunile de pe foile laminate lipite deasupra chiuvetelor. Privirea ei mă urmărește prudentă din oglindă. Mă reped într-unul din compartimente, trag zăvorul și mă prăbușesc pe scaunul de toaletă cu capul în mâini.

În nări îmi năvălește, îngrețoșându-mă, mirosul parfumului cu care mi-am stropit încheietura cu doar câteva minute în urmă, în duty-free. Cum am putut fi atât de frivolă? Am pus mostra la loc pe raft ca să scotocesc în geantă după telefon și să-i răspund mamei. Mă așteptam să-mi spună că avionul ei tocmai a aterizat, că ne vedem în câteva minute în sala de așteptare. Dar, în locul entuziasmului, n-am simțit în vocea ei gătită decât spaimă și neliniște: a apucat să-mi spună că n-a fost lăsată să urce în avion și în clipa următoare telefonul meu a murit.

În mod sigur de acum înainte, de câte ori am să adulmec fie și cea mai vagă urmă din mirosul ăsta, o să-mi vină în minte clipele teribile de panică când m-am închis în toaletă, în mijlocul unui aeroport sclipicios din Orientul Mijlociu, simțindu-mă cu desăvârșire singură pe lume.

Îmi plâng puțin de milă, apoi rup niște hârtie igienică și-mi suflu nasul tare. Trag aer adânc în piept,

deschid ușa, ies și mă duc să mă spal bine de tot pe mâini la una din chiuvete. Nu de teama virusului, ci pentru că încerc să elimin orice rămășiță de parfum. Surprind în oglindă imaginea unei femei de patruzeci și ceva de ani și o secundă îmi trece prin cap ce vlăguită arată, cu pielea palidă și ternă în lumina nemiloasă a becurilor din tavan – și abia atunci îmi dau seama că eu sunt. Mi se întâmplă prea des asta în ultima vreme: ca abia să mă recunosc.

Mă clătesc pe față și-mi strâng părul la spate într-o coadă de cal, încercând să-mi vin în fire. Ornicul meu lăuntric îmi spune că, oricât o fi ceasul aici, e mult prea devreme – dovadă cearcănele negre de pe fața mea. Sunt pe drum de mai bine de șase ore și mai am tot atâtea de îndurat.

„Poți oricând să te întorci”, îmi spune femeia din oglindă și pe frunte îi apar cute adânci. „Dar, bineînțeles, asta ar însemna să renunți la aventura vieții tale. Iar banii n-ai să-i primești înapoi, fiindcă asigurarea nu acoperă momentele de lașitate. E mult prea târziu să anulezi acum – ești deja la jumătatea drumului.”

O privesc țintă, cu ochi goi. Știu că n-am cum să fac cale-ntoarsă. Mi-am golit cărțile de credit pentru călătoria asta, așa că nu știu dacă-mi mai pot permite nici măcar un bilet de ultim moment înapoi.

– Deci trebuie să mergi mai departe singură, nu? spune femeia din oglindă și mă privește încruntată, cu spaimă și furie în același timp.

Mă îndrept de spate, îmi iau rucsacul și, fără să mă mai uit la chipul înfricoșat din spatele meu, ies din toaletă și mă duc să caut poarta de îmbarcare către Nepal.

※ ※ ※

Când ajung în cele din urmă la Kathmandu, la hotelul unde am rezervare, năucită de zborurile lungi și de

haosul terifiant al traficului prin care am venit cu taxiul de la aeroport, îmi arunc bagajele pe unul din paturi – cel unde-ar fi trebuit să doarmă mama – și încerc să calculez cât e ceasul în Scoția. Nepal are propriul fus orar, cu o diferență ciudată de cinci ore și patruzeci și cinci de minute în plus față de Marea Britanie, așa că acasă ar trebui să fie cam șapte dimineața. Mama se trezește devreme, deci probabil pot deja s-o sun. Îmi ia un timp să-mi încarc suficient telefonul și să mă lămuresc cum mă conectez la internet, apoi, la primele apeluri, legătura se întrerupe brusc chiar în timp ce sună. În cele din urmă reușesc totuși să ajung la ea și, când îi aud vocea, mă năpădește un val de ușurare.

– Daisy! Unde ești? Ai ajuns la Kathmandu? mă întreb ea chiar în timp ce o întreb și eu:

– Mamă! Ce faci, ești teafără? Ești acasă?

Ochii mi se umplu de lacrimi când îi recunosc sunele vocii, atât de apropiat, dar acum atât de departe.

– Nu-ți face griji! îmi răspunde. Sunt sigură c-o să-mi revin. Atâta agitație cu virusul ăsta afurisit! Am crezut că am doar o răceală amărâtă, dar la aeroport ne-au luat tuturor temperatura și pe mine m-au dat deoparte. Mi-au zis că nu pot să urc în avion. Davy nici n-apucase să iasă din parcare, așa că s-a întors și, după ce mi-am luat bagajul, m-a recuperat. Suntem deja la Ardtuath. O aud tușind – gâjâit, aspru, ca și cum o gheară i-ar strânge pieptul – și reia: Oricum, nu de mine e vorba. Pentru tine ne făceam toți griji, ai rămas singură acolo. Cum e?

Mă uit în jur în camera de hotel, la rulourile brodate atârinate pe pereți, la baia sclipind de curățenie. Hotărâsem împreună cu mama să ne răsfățăm puțin la Kathmandu, în primele zile, înainte de a înfrunta partea mai dificilă a călătoriei.

– E foarte frumos. Dar ar fi fost mult mai bine dacă erai și tu.

Ea oftează, apoi își înăbușă un nou acces de tuse.

— Îmi pare rău, Daisy. Am așteptat atâta să plecăm, după toți anii ăștia de făcut planuri! Dar tu ai să reușești. Iar în drumeție vei avea călăuză, așa că n-ai să fii singură. Nu-ți face probleme pentru noi, chiar suntem bine. Sunt convinsă că toată panica asta legată de coronavirus e mult zgomot pentru nimic. Ține-te de plan! Și trimite-mi cât mai multe poze, ca să-mi pot închipui și eu că-ți sunt alături! Va fi o călătorie fabuloasă. Nu uita, mergi pe urmele lui Violet și, dacă ea a putut face asta în anii treizeci, înseamnă că și tu ești în stare astăzi. Du-te pentru noi amândouă!

— Știu, mamă. O să fie bine. Te țin la curent...

Dar în clipa aceea îmi dau seama că legătura s-a întrerupt și că vorbesc singură. Cuvintele mele de consolare rămân suspendate în aer. Sun din nou, dar fără rezultat. După câteva minute mă dau bătută și-mi pun iar telefonul la încărcat, apoi mă apuc să-mi desfac rucsacul. Nu-mi ia mult să-mi așez colanții și tricourile în șifonierul rezemat de perete, ale cărui tăblii de lemn încrustat miroso vag a prafuri aromate.

Mă simt sleită, iar creierul meu pare să creadă că e încă toiuł noptii, în ciuda soarelui strălucitor și a furnicării urbane care se vede pe fereastră. Mă pun pe pat și-mi întind picioarele și spinarea, care mă dor după cât au stat înghesuite în avion, dar sunt prea încordată ca să adorm, așa că iau punga cu fermoar unde țin scrisorile și caietele care m-au adus aici. Vederea lor, atât de bine cunoscută, îmi aduce puțină mângâiere și simt cum mă năpădesc din nou amintirile din copilărie.

* * *

Am descoperit scrisorile și jurnalul lui Violet cu mulți ani în urmă, în biblioteca din conacul Ardtuath,

pe fundul unui cufăr vechi din lemn de cedru. Cred că aveam vreo doisprezece ani. Îmi plăcea să mă joc ore întregi printre cărțile legate în piele și desenele de plante înșiruite pe pereți. Locuiam pe atunci în Scoția, într-o căsuță de pe moșia Ardtuath din nord-vestul regiunii Highlands¹, dar mare parte din timp o petreceam în fostul conac, pe care Lexie, mama mea, îl moștenise pe linia mai înstărită a familiei. Din păcate, moștenirea nu inclusese sume suficiente pentru întreținerea casei, așa că prin acoperiș picura, iar între ferestre se făcea veșnic curent. Ca să poată menține conacul în bună stare, mama și Davy, tatăl meu vitreg, înființaseră acolo o școală de muzică unde predau toate genurile, de la clasică la contemporană, dar cu accent pe resuscitarea muzicii tradiționale din regiune. Așa se face că am crescut pe malul unui golf zbuciumat, înconjurat de dealuri, acompaniată constant de sunetul viorii scoțiene și de note de flaut, iar din când în când de vaietul îndepărtat al vreunui cimpoiaș începător, trimis undeva afară, pe moșie, ca să scutească urechile celorlalți de scârțâielile și țiuitul insuportabil ale instrumentului chinuit.

În sat eram o trupă întreagă de copii și în cea mai mare parte a timpului ne făceam de cap, savurând libertatea de a scormoni în voie prin bălțile lăsate de flux pe

1 Regiunea Highlands, jumătatea vestică și nordică a Scoției, este o zonă sălbatică și puțin împădurită, dar foarte pitorească, de dealuri și munți nu prea înalți, cu țărmul atlantic foarte franjurat și cu numeroase insule în apropiere (cele din vest sunt grupate în arhipelagul Hebridelor). Este cea mai slab populată regiune din Marea Britanie, predominant rurală, și singura unde se mai vorbește curent, în mici comunități litorale, gaelica, vechea limbă celtică a scoțienilor (care a lăsat numeroase urme în variantele locale ale englezei). Regiunea a avut mereu, de-a lungul istoriei, un specific cultural pronunțat. Societatea a fost tradițional dominată de clanuri nobiliare, care continuă până azi. Un număr mic de proprietari, în general membri ai acestor clanuri, deține mare parte din terenurile private din Highlands. Mulți locuitori și fermieri din zonele rurale iau pământ în arendă pentru gospodărie și agricultură.

țarm, în adânciturile din stânci, sau de a ne construi „căsuțe” în pâlcurile de pini de pe moșie, nederanjați practic de nimeni.

Probabil, copii fiind, libertatea aceasta ni se părea tuturor firească. Mai târziu însă, când am plecat de acasă, mi-a lipsit îngrozitor.

Pe lângă faptul că am crescut înconjurată de dealuri și de mare, eram doar la vreo zece kilometri de faimoasa grădină botanică din Inverewe², de pe cealaltă parte a golfului, iar în copilărie o vizitam deseori când Davy se ducea acolo cu barca să ia turiștii de la debarca-der și să-i ducă în excursie în larg. În timp ce-i așteptam amândoi să străbată aleile șerpuitoare ale grădinii, eu coboram de multe ori pe țărm și jucam ascunsa printre rododendroni și ferigi arborescente. Grădina e un loc fermecat, plin de plante exotice, neașteptate, cărora le prieste umezeala blajină adusă de la mare depărtare, pe aceste țărmuri nord-vestice, de Curentul Golfului. Probabil datorită ei am ajuns să fiu fascinată de povestea lui Violet, căci aici am învățat să fac ceșcuțe miniaturale pentru zâne din flori căzute de rododendron și să adun conuri din covorul de ace de pin de pe solul turbos³. Descoperirea că străstrămătușa mea fusese și ea pasionată de cultivarea plantelor n-a făcut decât să mă inspire și

² Grădina botanică din satul Inverewe se întinde pe circa 20 de hectare pe malul unuia din golfurile largi și adânci de pe țărmul atlantic al regiunii Highlands, Loch Ewe (loch fiind un cuvânt gaelic care înseamnă „întindere de apă stătătoare” și poate denumi un lac, un iaz, o lagună, un golf, un fiord etc.). Remarcabila grădină din Inverewe, care deține peste 2 500 de specii exotice (între altele, numeroase specii de rododendroni), a fost înființată în 1862 de moșierul Osgood Mackenzie (1842-1922), membru al vechiului clan Mackenzie. Din 1952 se află în proprietatea statului scoțian și este deschisă vizitatorilor.

³ Turba este un tip de cărbune format prin carbonizarea vegetației de mlaștină. În zonele rurale din Scoția și Irlanda, recoltarea lui pe post de combustibil pentru încălzire și gătit este o practică tradițională păstrată până azi.

inspirația aceasta mi-a alimentat ambiția de a deveni eu însămi specialistă în grădinărit.

Jurnalul lui Violet mi-a stârnit imaginația: îl citeam și reciteam ore în șir, depănând în minte povestea ei. Firește, până în momentul când totul se oprea brusc. Eu și mama am încercat în mai multe rânduri să aflăm ce se întâmplase cu Violet, dar eforturile ne-au fost zadarnice. Părea să fi dispărut, pur și simplu. Viața o dusesse într-un sat izolat din Himalaya, unde ai fi zis că se evaporase, lăsându-ne cu o mulțime de întrebări, dar și cu dorința de a face într-o zi o călătorie fabuloasă în Nepal, ca să încercăm să aflăm mai multe.

În ziua când am găsit hârțile ei fusesem pusă să stau cu Stu, fratele meu mai mic, în biblioteca de la conac, pentru că mama și Davy aveau de predat niște cursuri de muzică. Stu era năbădăios, fiindcă de o săptămână ploua zdravăn și amândoi rămăseserăm prizonieri în casă. Eu mai inspectasem cufărul și înainte și mi se păruse că nu conține decât un teanc de pături vechi. Dar în ziua aceea mi-a trecut prin cap că ne putem construi din ele o „căsuță”, ceea ce i-ar fi dat lui Stu o ocupație, măcar o vreme, așa că am ridicat capacul greu și am scos păturile. La fund, ascunse sub straturile uscate și prăfuite de țesătură de lână, erau două cutii mari și puțin adânci de carton, inscripționate cu numele unui croitor din Edinburgh. Mama mi-a spus apoi că în ele fuseseră probabil împachetate rochii de bal sau alte haine elegante. Când m-am uitat însă înăuntrul lor, am descoperit o comoară.

Fiindcă Stu mă pisălogea, a trebuit să las însă micul tezaur abia dezgropat deoparte, să construiesc împreună cu fratele meu o vizuină de pirați și să ne jucăm de-a corsarii până când a obosit. Apoi ne-am înfășurat în pături și eu i-am citit dintr-o poveste. Curând, lui Stu pleoapele au început să i se închidă și a adormit,

legănat de sunetul îndepărtat al unui viorist care cânta „The Skye Boat Song”⁴.

M-am întins atunci după prima cutie și am descoperit înăuntrul ei o poveste fascinantă: viața străstră-mătușii mele Violet Mackenzie-Grant⁵, trăită departe de zidurile austere ale conacului Arduath și de ploile nesfârșite ale Scoției, sub piscuri montane impresionante și sub cerul înalt boltit al Himalayei. Spre uimirea și curiozitatea mea, am găsit în cutie și o ghetuță cusută din piele moale de vițel – una singură, desperecheată.

În a doua cutie erau și alte obiecte: câteva desene în acuarelă ale unor plante exotice, câteva bucăți îndoite de carton înăuntrul cărora fuseseră presate flori, devenite acum subțiri ca hârtia de calc, plus zeci de pliculețe maronii cu semințe. Dar ceea ce m-a captivat au fost jurnalul și scrisorile lui Violet către sora ei.

Mi-a luat mai bine de treizeci de ani, dar în sfârșit reușesc să-i calc pe urme. Violet a lăsat o dără după ea, făcută nu din firimituri de pâine, ci din desene, semințe și specimene de ierbar. Iar eu sunt azi aici ca să assemblez piesele acestui puzzle și să-i înțeleg povestea. Și ca să încerc să aflu ce s-a întâmplat cu ea până la urmă, după ce șirul scrisorilor și jurnalelor s-a întrerupt.

Dar începuturile ei – după ce am examinat împreună cu mama conținutul cutiilor și am pus ordine în învâlmășeala de hârtii – le-am descoperit undeva foarte aproape de noi.

4 „Barca spre insula Skye”, cântec scoțian elegiac, compus în anii 1780 pe versuri în gaelică. Astăzi se cântă pe versuri englezești.

5 Grant este un alt vechi clan scoțian din regiunea Highlands.

Violet

Pensiunea Laurels

Corstorphine Gardens nr. 12

Edinburgh

duminică, 28 august 1927

Scumpa mea Hetty,

Mâine e ziua în care, în sfârșit, am să mă pot numi elevă a Școlii de Horticultură pentru Fete! Și recunosc că mă simt foarte tulburată în dimineața asta în timp ce-ți scriu. Cât aș fi vrut să fi aici și să-mi distrați atenția cu cele mai noi vești de acasă, să mă faci să râd de toate emoțiile de pe ultima sută de metri, pentru că amândouă știm cât mi-am dorit asta și cu câtă nerăbdare am așteptat să încep!

După toți anii în care m-am rugat de ai noștri să mă lase să-mi depun dosarul, simt acum în stomac un ghem de fericire, dar și de teamă la gândul că încep de-adevăratelea școala aceasta unde voi învăța timp de doi ani. Nu mă sperie munca fizică susținută, de zi cu zi, dar oare am să mă descurc la cursurile de după-amiaza, la contabilitate și chimie agricolă? Doi ani e un timp îndelungat de studiu

dacă la sfârșit n-ai nicio garanție de carieră. Sper că toate orele pe care le-am petrecut lucrând pentru doamna Hanbury⁶ m-au pregătit suficient ca să fac față. Fără încurajările ei și fără încrederea cu care mi-a dat mână liberă în neprețuita-i grădină din Inverewe, n-aș fi ajuns aici. Nu vreau s-o dezamăgesc și nici nu vreau să le dau dreptate părinților noștri, care – ca mulți alții – au spus răspicat că nu sunt deloc de acord cu ambițiile mele și consideră horticultura o ocupație complet nepotrivită pentru o tânără de familie bună. „Dacă chiar îți dorești să devii o baborniță cu părul vâlvoi și cu unghiile negre de pământ, probabil n-am cum să te opresc”, au fost cuvintele de rămas-bun ale mamei când ne-am despărțit la gară. Poate are dreptate. Dar cel puțin am să fiu o baborniță fericită!

Am noroc, căci colega de cameră mi-e și colegă la școală. O cheamă Marjorie Howard și începe și ea cursurile mâine. Pe celelalte chiriașe ale pensiunii n-am nicio îndoială că ai noștri le-ar considera niște tinere respectabile, fiindcă și-au ales cariera de secretare la firme de avocatură și instituții financiare din oraș. Am senzația că strâmbă un pic din nasul lor pudrat la vederea celor doi pui de cuc care le-au invadat cuibul și se cam zbârlesc la gândul că suntem gata să ne stricăm tenul mânuind cazmale și scormonind în noroi indiferent de vreme. Toate suntem sub ochiul de vultur al proprietăresei, formidabila doamnă

⁶ Fiica lui Osgood Mackenzie, căsătorită Hanbury, care a avut grijă de grădina botanică din Inverewe după moartea tatălui ei. Cu un an înainte să moară ea însăși, a donat grădina statului scoțian.

MacDougall, care-și conduce pensiunea cu mână de fier. „Domnii nu sunt permisiți în vizită, iar chiriașele mele trebuie să-și facă patul în fiecare dimineață și să nu întârzie prea mult la baie”, au fost cuvintele cu care m-a întâmpinat ieri la sosire. Nu reprezintă nicio amenințare în niciuna din aceste privințe: le-am auzit deja pe celelalte fete plângându-se de deficitul de tineri domni de la Edinburgh, ca peste tot în această țară în care Marele Război a făcut atâtea victime, așa cum știm prea bine; iar sala de baie de aici e încă mai rece și mai puțin primitoare decât cele de acasă, din conacul Arduath, unde cel puțin puteam face o baie caldă când era cazul. La Pensiunea Laurels ni se cere să ne mulțumim cu trei degete de apă caldă pe fundul căzii și doar în seara care ne-a fost alocată (a mea e joia, așa că va trebui să am foarte mare grijă să nu mă murdăresc prea tare vinearea, când n-o să am la dispoziție decât un prosop rece la chiuveta din camera friguroasă pe care o împart cu Marjorie).

Stăm la ultimul etaj și Marjorie, care e cu vreo zece centimetri mai înaltă decât mine, a dat deja un cap de tavan când s-a ridicat odată prea iute de pe pat sub porțiunea înclinată de sub streășină, în timp ce despacheta. Avem câte un scrin cu sertare și un singur șifonier în care să ne atârnăm fustele și halatele de grădinărit. Chiuveta din colțul camerei ne scutește cel puțin de corvoada de a coborî un etaj pe scările abrupte doar ca să ne spălăm pe față sau pe dinți înainte de culcare. Când se mai ridică ceața plină de funingine de deasupra orașului, de la fereastra acestui sălaș din vârf

de deal se vede până departe, la castelul care se înalță mândru pe stânca lui falnică, cu Jițul lui Arthur⁷ ghemuit ca un leu în spate, amintindu-mi de dealurile noastre de acasă. Dacă scot capul mult în dreapta și mă uit peste gardul des de dafin care înconjoară curtea pensiunii (fără îndoială tot un obstacol în calea oricăruui potențial vizitator masculin), zăresc poarta școlii. Așa că eu și Marjorie locuim foarte convenabil, spre deosebire de secretarele care, ca să ajungă la slujbă, trebuie să ia tramvaiul până în centru.

Când am scos prima dată capul pe fereastră, am auzit niște sunete foarte ciudate – un fel de bolboroseală de neînțeles, un amestec strident de voci care m-a dus cu gândul la un balamuc. Marjorie a râs văzându-mi uimirea și mi-a explicat că sunt sunetele pe care le scot maimuțele din grădina zoologică, aflată la doar câteva sute de metri depărtare. Probabil am să mă obișnuiesc cu ele, deși ieri-seară am adormit închipuindu-mi că sunt într-o junglă tropicală, nu într-o suburbie a Edinburghului. Parcă mă mâneau tălpile să plec și eu în călătorie și să văd asemenea locuri exotice de-adevăratelea!

Ieri m-am aventurat cu Marjorie în oraș și ne-am plimbat prin parcul Princes Street, admirând ceasul făcut din plante și straturile de flori aranjate impecabil în căsuțe pătrate. Tipul acesta de amenajare se deosebește mult de abordarea mai naturală pe care am văzut-o la Inverewe și la Arduath și e mult prea regulat pentru gustul meu, dar probabil

se potrivește într-un parc din centrul orașului. Begoniile și panseluțele în culori vii însuflețesc aspectul mohorât al clădirilor din jur (Auld Reekie e un nume binemeritat⁸). După plimbare am hotărât să ne răsfățăm cu un ceai la Jenners, ba chiar am risipit banii pe o chiflă cu coacăze. Lux de-a dreptul!

Închei acum, scumpă Hetty, și mă duc să pun scrisoarea la cutia poștală de la poalele dealului, ca să poată fi trimisă cu corespondența de mâine. O să-ți mai scriu curând să-ți dau vești, dar între timp o să-mi închipui cum răvașul acesta străbate țara cu trenul cu aburi, în vagonul de poștă, și apoi pe șoseaua șerpuitoare, în furgoneta poștală a lui Colin McTavish, de la Achnasheen la Aultbea și Arduath.

Transmite-le părinților noștri toată afecțiunea mea și sper că migrenele lui Charles s-au mai potolit. Iar pe tine, surioară, te îmbrățișez cu toată dragostea.

Violet

⁸ În scoțiană (Scots), o limbă înrudită cu engleza, care s-a dezvoltat începând cu Evul Mediu pe teritoriul Scoției, Auld Reekie, porecla dată de locuitorii de la țară orașului Edinburgh, înseamnă „bătrânul (oraș) afumat” și trimite la norul de smog vizibil mai ales de la depărtare deasupra capitalei scoțiene.

⁷ Deal golaș, maiestuos de lângă Edinburgh, devenit un simbol al orașului.

Daisy – martie 2020

Mă trezesc brusc. Gura mi-e uscată și cleioasă după un somn agitat, așa că mă întind după sticla cu apă de lângă pat. Alături e scrisoarea lui Violet, pe care o împăturesc la loc și o pun înapoi în punga cu fermoar unde țin toate scrisorile și caietele cu jurnalul ei.

Afară, pe stradă, izbucnește o altercație: urlă cloxane și se aude o ploaie de țipete. Desfac draperiile și mijesc ochii în lumina orbitoare. Deși organismul meu are impresia că ar fi încă noapte, e deja aproape prânzul, iar Kathmandu e un uriaș ghem de zarvă și agitație. Mă uit la ceas. După ce m-am sucit pe toate părțile bună parte din noapte, acum am dormit prea mult și nu mai pot lua micul-dejun la hotel. Totul e altfel aici, inclusiv timpul. Și nu e vorba doar de ciudatul interval de ore și minute care deosebește Nepalul de restul lumii. E vorba și de o țară cu șase anotimpuri, nu cu cele patru cu care sunt eu deprinsă, și cu propriul calendar, așa-numitul *patro* în nepaleză, în care numărul zilelor dintr-o lună variază anual. Iar simpla aterizare aici m-a aruncat înainte în timp cu cincizeci și șapte de ani⁹. Lucruri care mi s-au părut mereu de la sine înțelese, imutabile, au fost răsturnate, se calculează în funcție de data unor sărbători sfinte, de amplasamentul unui pisc montan sacru sau de începutul și încetarea ploilor musonice. Dacă

⁹ Aceasta este diferența dintre calendarul oficial nepalez și cel gregorian.

stau să mă gândesc, toate aceste repere sunt de fapt la fel de arbitrare ca și paralelele geografice sau fazele lunii și probabil mult mai relevante pentru locuitorii acestei țări.

Mă bag în duș și las șuvoiul de apă abia călduță să-mi mai spele din ameteala provocată de diferența de fus orar și din încălceala gândurilor. Încerc să revin cu picioarele pe pământ.

După ce mă îmbrac, îmi verific telefonul, cu speranța că am mai primit un mesaj de la vreuna din gemenele mele, Sorcha sau Mara. Nu am însă decât un SMS liniștitor de la Elspeth: *Lexie e bine. Nu-ți face griji și nu-ți schimba planurile! O să mă ocup ca totul să fie în regulă aici.*

E prietena cea mai bună a mamei, încă din copilărie. A ajutat-o întotdeauna la școala de muzică, iar mie mi-a fost practic a doua mamă.

Și mai am un mesaj, mai vesel, de la Jack, fiul lui Elspeth. Probabil i-a povestit ea ce s-a întâmplat. Pe Jack îl cunosc de o viață și sunt, practic, la fel de apropiat de el ca de frate-meu Stu. Când eram mici, Jack era întotdeauna căpetenia în expedițiile noastre. Avea impresia că poate să facă pe șeful cu mine, și câteodată îl lăsam, pentru că deseori îi veneau cele mai bune idei – să construim o plută din lemnele aduse de valuri sau să coborâm pe chei în Aultbea ca să prindem crabii cu firul de pescuit.

După liceu, drumurile noastre s-au despărțit, deși cumva am păstrat legătura, în ciuda sușurilor și coborâșurilor vieții. Și cu siguranță, de-a lungul anilor, au fost câteva coborâșuri pentru amândoi. Deși problemele mele pălesc în comparație cu ceea ce au avut de îndurat Jack și Elspeth.

Tatăl lui ținea o barcă de pescuit în sătucul Gairloch, așa că Jack părea să aibă marea în sânge. În ziua

accidentului era cu el pe punte. Nu cred c-a încetat vreodată să se învinovățească, deși n-a fost vina lui că tai-că-su și-a prins un picior într-o buclă de odgon, în timp ce aruncau capcanele de homari, și a fost târât peste bord și apoi la fundul mării. Deși Jack s-a repezit să oprească motorul, până când a reușit el să-l tragă pe taică-su din apă, era prea târziu. Pe urmă n-a mai putut să pescuiască homari cu capcane, cu toate că Davy a încercat să-l ajute.

Cam pe la vremea aceea am început să-l văd și eu pe Jack cu alți ochi. În locul fratelui mai mare, ușor enervant, de până atunci am ajuns să-l percep așa cum era de fapt – un tânăr devastat de ceea ce i se întâmplase. Accidentul tatălui și apoi durerea care-i copleșise pe el și pe mama lui îl schimbaseră profund.

La nunta mea s-a îmbătat criță și la scurtă vreme după aceea a plecat de tot din Aultbea. Cred că i-a zdrobit inima lui Elspeth, care a spus însă că nu suportă să-l vadă atât de trist și de pierdut și că preferă să-l știe plecat să-și caute fericirea, dacă acasă nu și-a putut-o găsi.

Jack a bătut de atunci oceanele, angajându-se periodic căpitan pe iahturi de lux în Caraibe, pentru milionari. Îmi trimite și azi, din când în când, SMS-uri și mesaje pe whatsapp: fotografiile cu plaje albe de nisip, ca să mă facă invidioasă, și glume, ca să mă înveslesc.

Poza de acum, menită probabil să mă înșenineze un pic, pare făcută într-un port exotic. E imaginea unui bărbat cu un breton dubios, umflat ca o creastă, și cu favoriți lungi, într-o cămașă de satin descheiată aproape până la buric. *ELVIS LIVES!* scrie dedesubt. După care: De acum înainte am de gând să-ți scriu numai în anagrame. *CALEA SIGURANȚEI = ÎNGUSTARE, CĂLĂIE.* Îi răspund cu o față care râde, apoi las telefonul deoparte și iau iar în mână itinerarul conceput împreună cu mama, după ore și zile întregi de cercetări în care am

căutat locuri de vizitat pentru primele noastre trei zile în Nepal.

Plănuiserăm să rămânem un timp în Kathmandu ca să ne obișnuim cu locurile, apoi să luăm avionul până la Lukla, unde urma să ne întâlnim cu călăuza și să plecăm pe munte. Acum însă excursiile turistice nu mi se mai par nici pe departe la fel de atrăgătoare de una singură. Decid să mă duc în Grădina Visurilor, unde sper să-mi potolesc nervii și să găsec ceva de mâncat. Când i-am citit numele, eu și mama am căzut imediat de acord că trebuie să mergem s-o vedem – și asta înainte să aflăm orice altceva despre parcul cu nume fermecat din centrul capitalei nepaleze. Am pus deja în rucsac primul caiet cu jurnalul lui Violet, să-l iau cu mine. Dacă tot mă duc singură, măcar să mă însoțească spiritul străstrămușii mele, pe post de sprijin moral.

Parcul nu e departe de hotel, dar îmi ia mai bine de jumătate de oră să ajung. Trebuie să traversez mai multe străzi largi, iar șuvoiul neîntrerupt de motorete și taxiuri care claxonează mă înspăimântă. Mă uit o vreme să văd cum reușesc localnicii să se strecoare printre ele și-mi dau seama că pur și simplu trebuie să-ți iei inima în dinți și să cobori pe carosabil, în calea traficului, cu inima cât un purice, rugându-te ca vehiculele fie să se oprească, fie să vireze suficient ca să te evite. Aștept să se strângă un mic grup la bordură și mă țin după el. Printr-o adevărată minune nimeni nu pățește nimic, iar motoretele zgomotoase care ne ocolesc trec una pe lângă alta la mustață, fără să se ciocnească.

Pe trotuarele accidentate îmi croiesc drum printre gropi și prin moloz. De mai multe ori, cu ochii în hartă, mă împiedic de pietrele din pavaj sau de rădăcini de